

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD.

8. AARGANG
1921.

BLADETS OG FORENINGENS KONTOR
Møntergade 22, Mezz., København K.
Telefon Byen 3448.

BLADETS ANNONCEEXPEDITION:
Frederiksborggade 12, København K.
Telefon Byen 3227.

HÆFTE VII.
JULI.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Ved E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU og AXEL JUEL

KØBENHAVNKREDSEN

Den i forrige Nr. af Medlemsbladet omtalte Udflugt til Dragør finder Sted Tirsdag den 9. August. Mødested: Kaptajn Engelhardts Baadeværft (lige for Serum Institutet) Kl. 3¹/₂ pr.

Efter endt Besøg paa Værftet indbydes Medlemmerne til en Sejlur gennem Sydhavnen, Amager rundt til Dragør. Paa Dragør Badehotel har vi tænkt at samles ved et fælles Aftensbord, 4 Stk. Smørrebrød, Øl og Kaffe til en Pris af Kr. 3.00 pr. Kuvert.

Kl. 10 Aften afaar Baaden fra Dragør Havn og forventes at være i København ved Nordre Toldbod Kl. ca. 11¹/₂ Aften.

Da kun et begrænset Antal (125) kan deltage, bedes Kort til Turen afhentet paa Marineforeningens Kontor, Møntergade 22, senest Lørdag den 6. August.

Husk Emblem og Sangbog.

SAMMENKOMSTEN DEN 5. JULI

Skønt Himlen truede med en velgørende Regnskylle, var Skydebrødrene mødt i stort Antal, og det var ligesom de lette Røgskyer fra Bøsserne forjagede de mørke Kolleger højere oppe, saa Aftenen blev lun og stille.

Der trænede livligt, saa Resultaterne spaaede, at uden Hensyn til Bolignoden vil den store Vandrepokal let kunne finde sig et nyt Hjem til Vinter.

Det lækre Aftensmaaltid indlededes med en ny Variation paa en rimet Velkomst af *Formanden*, og efter Kaffen oplæste han diverse Hilsener fra ferierende Kammerater, saaledes fra Overkanoner *Harald Jensen* fra Skagen, lille *Torps* fra Sønderjylland, og fra Krigsassessor *Lund*, der med sit Foredrag paa Helgolandsdagen har sat sig et varigt Minde i Lavet. *Formanden* fortalte en Del Træk fra Tjenestetiden, om hvorledes Assessoren ved hele sin noble Opræden altid havde paavirket sine yngre Kolleger paa det bedste. Erindringerne modtoges med Bifald, og med Akklamation vedtoges det at sende Assessoren en telegrafisk Hilsen.

Den musikalske Underholdning indlededes med Marstons rytmiske Festsang, hvori Text og Toner, saa inderlig sammenknyttede, faar en aldeles rutineret Udførelse.

Et af Marineforeningens første Medlemmer, Desinfector *Jensen*, havde med stor Elskværdighed efterkommet vor

Anmodning og bedt sin Søn, Operalev ved det kgl. Teater, *Viggo Jensen*, om at synge lidt for os. Og flere Gange i Aftenens Løb lod denne under stort Bifald sin prægtige Stemme runge i Salen, først til *Sonnemanns* og senere til en Del morsomme Sange til eget Akkompagnement. Bifaldet gentoges efter *Formandens* Tale for Fader og Søn.

Som en velfortjent Tak talte Kammerat *Nath* varmt for Akkompagnatøren, *Sonnemann*, der altid er villig, naar han kan være til Tjeneste med sit smukke Spil.

Kappestriden fra Skydningen var sikkert gaet Kammeraterne i Blodet, for de kappedes nu ogsaa her, men det var om at levere Historier. *Elwarth* lagde for, og *Bing* og *Maskinmester Andersen* overgik hinanden.

Desværre svandt Tiden altfor hastigt, men Historierne fortsattes paa Hjemvejen, og hver Gang En skulde brække fra, maatte Resten vente, til han havde faaet Tampen med.

Næste Modeaften Tirsdagen d. 2. Aug. Vor lille Jolle-roer har lovet at fortsætte med sine uforlignelige Oplevelser, der gjorde saa stor Lykke ifjor.

KOLDING-KREDSEN

Som tidligere meddelt, vedtog Kolding Lokalkreds paa sin ordinære Vintgeneralforsamling med Akklamation at optage Veteran fra Helgolandsslaget, Rentier *H. P. Thinggaard*, Vamdrup, som Æresmedlem af Kredsen.

I den Anledning har Bestyrelsen ladet udfærdige et kunstnerisk udstyret, kalligraferet Æresdiplom, og forleden overrakte dette Diplom af Bestyrelsen til det nye Æresmedlem under højtidelig Form. I Bil kørte den samlede Bestyrelse til Thinggaards Hjem, Kjørmindegaard i Vamdrup, hvor den modtoges med ægte jydsk Gæstfrihed. *Formanden* holdt en smuk Tale for den gamle Veteran og overrakte ham Æresdiplomet med hjertelige Ord. *Thinggaard* takkede meget bevæget for den smukke Tanke, der laa bag denne Udnævnelse, som han altid vilde betragte som en af de bedste Oplevelser, han havde haft.

Der flagedes mange Steder i Byen i denne Anledning, og under det senere kammeratlige og festlige Samvær fortalte det nye Æresmedlem mange Episoder fra Helgolandsslaget, hvor han havde gjort Tjeneste ombord paa Fregatten »Niels Juel«.

— n.

RANDERS-KREDSEN

I Dagene fra 17.—21. Juni havde vi her i Randers det sjældne Syn af en større Samling Marinefartøjer, idet Havnen gæstedes af 5 U.-Baade samt Værktøjsskibet »Grøn-sund«.

Randers Marineforening benyttede da Lejligheden til at vise Gæstfrihed ved at indbyde Besætningen paa samtlige Skibe til en lille Underholdning Søndag Aften i Klubbens Lokaler i Fællesskab med Marineforeningens Medlemmer med Damer. Idéen slog saa godt an, at saagodt som alle Underofficerer og Menige var bænket om Kaffebordene, da *Formanden* bød velkommen. Kaffen krydrede nu ved livlige Sange og gemytlige Taler saavel fra Gæsternes som Medlemmernes Side. Efter at Salen var ryddet, gik Dansen lystig til Kl. 1, da Flaget blev halet ned efter et udbragt Leve for den danske Marine.

Sluttelig bragte en af Gæsterne paa egne og Kammeraternes Vegne en af taktfaste Hurraraab ledsaget Tak til Randers Marineforening for den udviste Gæstfrihed.

72.

FREDERICIA-KREDSSEN

foretog den 26. Juni en særdeles vellykket Udflugt til Fønø og Middelfart. Udflugten var arrangeret paa den ret originale og praktiske Maade, at man havde lejet Skipper P. Bechs Fartøj, hvis Lastrum var nydeligt dekoreret med Guirlander og Flag, og hvor der var hensat lange Borde.

Der afsejlede ved 9-Tiden, og Turen gik først til Fønø, hvor man spiste Frokost og glædede sig over den pragtfulde Natur. Ved 4-Tiden sejlede man til Kongebroskoven, hvor der spistes til Aften af medbragte Madkurve, og her blev der holdt forskellige Taler.

Efter endt Aftensmaaltid gik »Mændene« og deres »Piger« atter om Bord, og nu sattes Kursen efter Middelfart, hvor man drak Kaffe paa »Hotel Melfar«, og de unge fik Benene rørt ved en rask Svingom.

Kl. 11 bordedes »Fregatten« atter, den var nu illumineret med kulørte Lamper, hvilket i den ret mørke, blikstille og dejlige Sommeraften tog sig prægtigt ud. Umiddelbart forinden Afsejlingen fra Middelfart afbrændtes der et flot Fyrværkeri.

Efter en udmærket Sejlads, hvor Sang og Skæmt vekslede paa den allerbedste Maade, ankom man til Fredericia Kl. 12, og de glade Sømænd og deres Damer gik hver til sit efter at have tilbragt en i enhver Henseende fornøjelig og munter Dag.

HIRTSHALS-KREDSSEN

Søndag den 26. Juni afholdtes Salonskydning ved Kroen. Allerede Kl. 7 Morgen, i skyet Luft og Kuling af Sydvest med Udsigt til Regn, stillede nogle af Kammeraterne sammen med Formanden paa Havnepladsen for at træffe Forberedelserne til Dagens Idræt, skottende til Himlen med det ene Øje og lidt syrlige over Udsigterne til en vaad Dag. Men Solen kiggede gennem Skydækket og Humøret steg, og saa tog man fat med fuld Kraft, fik indhegnet det Stykke, hvor Skydningen skulde finde Sted, og rejste et Telt. Der skulde skydes til 2 Skiver, og da disse var anbragt paa Pladsen, var der endnu Tid til at styrke sig i Kroen en lille Stund. Efter at Flaget var hejst Kl. 10, tog man fat paa Skydningen; trods Vejret var Kammeraterne mødt talrigt frem, og der skødes med en Iver, der næppe tillod Middagspause Kl. 12. Kl. 1 toges der fat igen paa Hovedskydningen og Serieskydning om de smukke Præmier, der var udstillede hos Snedkermester Chr. Jensen. Her paa Eftermiddagen tog Regnen fat for Alvor, men Skytterne lod sig ikke afficere; med Kraven op om Ørene fortsatte de ufortrødent deres Dont, som om der var »Klart Skib«, og mange af Resultaterne stod lige, saa der maatte skydes om.

Ved 8 Glas samledes Medlemmerne med Damer i den udsmykkede Sal paa Kroen, hvor Formanden, efter at Flaget var hejst med Hønnør og »Kong Christian« afsunget, bød alle velkommen og henvendte en Tak til Udvalget for Skydningen, Kammeraterne O. Hall og H. Jensen, for deres ihærdige Arbejde for at fremme den gode Idé, Skydningen, der havde givet smukke Resultater. Og saa begyndte Dansen paa »Dækket«. Formanden aabnede Ballet — i Dagens Anledning med Galoscher paa, ganske vist uden at vide det — men Glæden blev ikke mindre derfor, da det blev opdaget, og med Liv og Lyst fortsattes der til ind paa Hundevagten — ja, selv et Praj om Overdans maatte efterkommes.

Det blev en udmærket Dag trods Regn og Slud, og først sent kunde der varskoes »Klar ved Flaget«, »Hal ned Flaget«. Kammeraterne fra Tornby var mødt frem som altid, naar Pligten kalder. Der skal blæse mere end en Orkan, for at de skulde udeblive.

Efter længere Tids Sygdom er vor gode Kammerat, Sømand *Chresten Hansen Christensen*, Aargang 1883, afgaaet ved Døden Lørdag den 30. Juni. Hans Begravelse fandt Sted den 8. Juli under stor Deltagelse fra Kammeraternes Side. Disse var mødt med Marineforeningens Flag, og en signeret Krans med røde og hvide Silkebaand blev nedlagt paa hans Kiste.

Ære være hans Mindel

F. J.

MINEBØSSEN I HIRTSHALS

Formanden for Hirtshalskredsen, Materialbestyrer *F. Jensen*, meddeler, at Minebøssen paa Havnen efter 2 Maanedes Forløb har indsamlet 333 Kr. 35 Øre. Et særdeles smukt Resultat, til hvilket vi bringer baade Formanden og Kredsen vor bedste Lykønsning.

EBELTOFT-KREDSSEN

foretog Søndagen den 26. Juni sin Fisketur — uden Damer — til Hjelm. Kredsen havde den Glæde, at Grosserer *Vald. Schou*, Københavnskredsen's Formand, havde efterkommet Kredsen's Indbydelse til at deltage i Turen.

Begunstiget af et dejligt Vejr og med Grammofonmusik ombord afsejlede man Kl. 10 $\frac{1}{2}$ fra Havnen. Ved Ørhagen spiste man sin Frokost ombord, derefter pilkede Torsk, og da Baaden var kommen Hjelm i Sigte, saas Flagene paa Fyr, Fyrmesterbolig og Forpagtergaarden gaa til Tops som Velkomsthilsen til os. Øens Baade befordrede os i Land, hvor Fyrmester, Reserveløjtnant *H. A. H. Nielsen* og Forpagter *Baltzer Nielsen* bød os Velkommen. Efter at have beset Vesthagen med Maagerederne, besteg man Marsk Stigs gamle Borgvolde og havnede i Fyrmesterens smukke Hjem ved et veldækket Kaffebord — der sikkert var alle Deltagerne meget velkomment.

Efter Kaffebordet gik man op i det exemplarisk vedligeholdte Fyr og nød derfra den pragtfulde Udsigt til Sjælland, Sejrø, Samsø, Thunø og Jyllandskysten.

Besøget paa Hjelm afsluttedes med Fællesspisning paa Stranden og et Hurra for Fyrmesteren med Tak for hans og hans Frues sædvanlige store Gæstfrihed imod Foreningen. Paa Hjemturen pilkede igen Torsk og Dagens Resultat blev ialt ca. 30 Stk.

Ved 9-Tiden havnede man igen i Ebeltoft, alle enige om at have tilbragt en sjælden rar Dag. At Grosserer Schou, Københavnskredsen's almindelig afholdte Formand, »vores alles Schou«, gentagne Gange paa Turen blev hyldet med Hurraraab af Deltagerne, behøves næppe at tilføjes, og det var os alle en Tilfredsstillelse at mærke, at han havde befundet sig vel paa Turen, saa at vi kan have Haab om igen at se ham herovre ved lignende Lejligheder i Foreningen.

C. H. P.

DIREKTØR BRUNCHMANN

Direktør i Bryggeriforeningen, fhv. Marineintendant *Brunchmann*, afgik i Juni Maaned ved Døden og begravedes den 25. Juni under stor Deltagelse fra Holmens Kirke. Foruden en meget stor Repræsentation fra Bryggeriverdenen var tilstede Repræsentanter for Marinens Intendantur m. fl. Marineforeningen repræsenteredes af Hovedforeningens Formand, Kommandør *Maegaard* og Næstformand i Københavnskredsen, Arkitekt *Marston*, medens Foreningens Flag paraderede i Koret. Holmens Provst, Lic. theol. M. Fenger, talte meget smukt over den Afdøde og det Savn, hans Bortgang voldte i vide Kredse, der værdsatte hans trofaste, lyse Sind og store Arbejdskraft.

Ogsaa i Marineforeningen vil Direktør Brunchmann's Død efterlade et Savn. I Foraaret i Aar trak B. sig tilbage fra en flereaarig Virksomhed indenfor Foreningens Hovedbestyrelse, da hans store Privatvirksomhed ikke mere levnede ham Tid, og indenfor Foreningen vil vi savne hans kraftige Personlighed med det lyse Smil og hans Interesse for os og vort Virke.

Hans Minde vil blive bevaret blandt os.

DET NY BRITISKE PROGRAM.

Da Storbritannien har besluttet at bygge 4 ny Kampskibe, er det givet, at Admiralitetet betragter saadanne Skibe som uundværlige for Fremtiden til Beskyttelse af »the Empire« og for at opretholde Herredømmet paa Havet. At samme Opfattelse om de store Skibes Værd næres af De forenede Stater og Japan, fremgaar af det Skibsbygnings-Program, som disse Lande er i Færd med at føre ud i Livet.

Det er givet, at Bygningen af saadanne store Skibe vil medføre svære Udgifter, og den britiske Skatteborger er jo haardt spændt for; 6 sh. pr. Pd. Strl. siger Admiral *Percy Scott*. Det er ingen Overdrivelse at sige, at de kommende Kampskibe vil koste mere end end hel

Eskadre af Dreadnoughts. Den første Dreadnought, bygget i 1905—06, kostede ialt 1,8 Mill. Pd. Strl. »Hood«, som byggedes i 1916—19, kostede lidt over 6 Mill. Pd. Strl. Men Arbejdslønnen og Materialet er siden da steget saa enormt, at »Hood« nu vilde koste mindst 8 Mill. Pd. Strl. eller det samme som fire Skibe af den første Dreadnought-Type.

Imidlertid er det ikke sandsynligt, at de fire ny Skibe skal ligne »Hood«. Tværtimod er der Grund til at tro, at de vil overgaa »Hood« i Fart, Aktionsradius, Armering og Panser og følgelig vil Deplacement og Bekostning blive fordyret. Forslaget nævner ikke Bekostningen, der er kun foreløbig bevilget 2½ Mill. Pd. Strl. til forberedende Arbejder, Kollægning etc. og beregnet til næste Marts. Man har ikke ment det ønskeligt at offentliggøre den samlede Byggesum. Heller ikke Navnene er fastslaaet for disse ny »capital ships«, hvis Byggetid anslaaes til 3 Aar.

Lord Jellicoe har foreslaaet, at der skabes en stor Flaade i Pacificoceanet. En saadan Flaade vilde kræve store Udgifter til ny Dokker i Australien og Singapore, og dette Forslag er derfor ikke modtaget med særlig stor Glæde i Storbritannien. Man vil foretrække en «flying squadron» af kraftige Skibe, stationeret i britiske Farvande eller Middelhavet, og i Stand til hurtig at naa et hvilket som helst Sted i Verden, hvor Angreb truer.

Skibe egnet til en saadan Tjeneste maa være i Besiddelse af meget høj Fart og stor Aktionsradius, altsaa stor Brændselsbeholdning. Indførelse af Oliefyring har simplificeret dette Problem; med et givet Brændselsforbrug kan man nu naa over større Distancer end før, og man kan hurtigere fylde Olie, end tidligere Kul. De fire ny Skibe maa have særlig høj Fart og kan derfor ikke være af moderat Størrelse.

Der er ingen Tvivl om, at det britiske Admiralitet koncentrerer sin Opmærksomhed paa Oliefyringen; dette ses af Bestræbelserne for at skaffe Hs. Maj. Skibe Bunkringsstationer for Olie baade i Hjem- og Udlandet. First Civil Lord udtalte for nylig i Underhuset, at om kort Tid vilde Orlogsflaaden kun bestaa af Skibe med Oliefyring. Olie-tankdepoter er projekterede paa Falklandsøerne, Kap, Gibraltar, Hongkong, Port Said og andre Steder, særlig naturligvis paa de britiske Øer.

Erfaringen fra den store Krig siger, at Anvendelsen af Kul til Skibsbrug er forældet, hvorfor Admiralitetets Krav om Kul snart vil være meget ringe. Kul er snart ikke længere den Faktor, det har været, thi ogsaa andre Mariner og Handelsskibe af alle Nationer, muligvis ogsaa Industrien og Jernbanerne, vil efterhaanden gaa bort fra Anvendelsen af Kul.

De ny Skibes Armering maa være saa stærk, at den kan veje op mod andre Nationers ny Kampskibe. Hidtil har det moderne britiske Kampskib haft en Hovedarmering af 8 svære Kanoner i 4 Dobbelttaarne, et Princip, som først blev indført i Queen Elisabeth-Klassen. Efter Jyllandsslaget har man krævet flere Kanoner for at forøge Chansen for at ramme Maalet, særlig med Henblik paa de store Afstande, hvorpaa Nutidens Kampe maa føres. Man ser ogsaa, at de Kampskibe, som nu bygges i Udlandet, har ikke mindre end 12 svære Kanoner. I de ny britiske Skibe foreslaas Hovedarmeringen forøget til 10, maaske 12 Kanoner, anbragt 3 i hver Taarn i Lighed med det amerikanske System. Til Forsøg har man afholdt Prøver med 3 Kanoner i samme Taarn, hvilke Forsøg efter Sigen- de er faldet godt ud.

Et Skib skal rimeligvis bygges i Portsmouth, et an-

det i Devonport, men der er sikkert stærkt politisk Pres paa for at hindre, at Statens Værfter alene skal have Arbejdet. Man har derfor ogsaa nævnet Armstrong, Vickers og Fairfield Værfter i denne Forbindelse. En saa stor Ordre vil sikkert være særlig velkommen for den nødstedte britiske Skibsbygnings-Industri.

C. I. Speerschnider.

MEDDELELSER FRA SKIBSFARTEN

Det store Projekt til Stockholms Frihavn foreligger nu færdigt. Overslaget er paa 30 Mill. Kr. i en fireaarig Periode, som beregnes afsluttet i 1925, da Havnen skal staa fuld færdig til at modtage den store Trafik, som man efter de indvundne Erfaringer gør Regning paa. Med de 10 Mill. Kr., som allerede er bevilget til Frihavnen, kommer Bekostningen paa ialt 40 Mill. Kr.

Som Planen har udviklet sig, faar Stockholm en vel udrustet og tilstrækkelig rummelig Havn for den transoceaniske Trafik, som bringer Varer til det mellemste og nordligste Sverige og Kysterne ved botniske og finske Bugt.

Planen omfatter Anlæg af 2 Havnemoler paa hver Side af et 10 Meter dybt Bassin til en Bekostning af 15 Mill. Kr. Endvidere 2 Magasiner til 10 Mill. Kr., samt Planering og Sporlægning for ca. 5 Mill. Kr. Efter Planen faar Frihavnen et Areal paa 265,000 Kvadratkilometer, Kajlængden bliver 1300 Meter, og Vanddybden 9 a 10 Meter. Midt i Havnen bygges to 170 og 190 Meter brede Havnekajer paa 350 a 400 Meters Længde.

Til Trods for den almindelige Depression paa de britiske Værfter, bygges der dog af al Kraft paa Olie-tankskibe, fordi Efterspørgslen stadig er stor efter disse Skibe. De store Olieelskaber skal skaffe Olie til de umættelige Fyrrum og maa stadig have flere Transportskibe for at faa den forøgede Produktion fordelt. I Begyndelsen af Aaret kunde de britiske Værfter ikke modtage ny Bestillinger, og Ordre for Bygning af Tankskibe gik derfor over Atlanterhavet til amerikanske Værfter. Nu er saa mange Kontrakter om Bygning af Fragtdampere bleven annullerede, og de fleste britiske Værfter er derfor nu i Stand til at modtage Tankskibsbestillinger og tager imod med Glæde.

Olie-tankskibe er vanskelige at bygge, de fordrer særlig Uddannelse og speciel Erfaring, og de britiske Værfters Erfaringer fra lange Tider sætter dem i Stand til at bygge disse Skibe. Mange af de amerikanske byggede Skibe har man derimod ikke været helt tilfreds med, hvorfor man i Almindelighed foretrækker at lade disse Skibe bygge i England.

Skønt der ikke bestilles nye Skibe i England for Ojeblikket, kan Tingene dog ikke blive ved med at gaa paa den Maade, før eller senere maa Rederne atter ty til Værfterne og møde frem med deres Bestillinger. Naar Skibsbygningen genoptages, vil mange af de nye Skibe antagelig blive indrettet med Oliefyring. Rederne har nu haft Tid til at sammenligne oliedrevne og dampdrevne Maskiner og har anstillet deres Betragtninger herover. At et saa stort Motorskib som »Glenogle«, paa 14,000 Tons, har været en Sukces, og at det samme kan siges om alle de store Motorskibe, som er bleven bygget i det sidste Par Aar, ved de britiske Redere nu. Men der er ogsaa andre Grunde til at gaa over til Motorskibe. Det har været ret kostbart at bygge Motorer fremfor Dampmaskiner, men som Følge af forbedrede Metoder, og fordi man har indført Standardbygning, er Forholdene nu anderledes. I Stedet for at bygge 1 a 2 Motorer, konstruerer de store Firmaer nu fra 10 til 12 Sæt Motorer af nøjagtig samme Størrelse og Type i Værkstedet, som er specielt indrettet i denne Hensigt. Der vil derfor for Fremtiden blive meget lidt Forskel i Pris mellem Bygning af Dampere og Motorskibe af samme Størrelse og Fart.

Det første 10,000 Tons Motor-Tankskib til Anglo-American Oil Comp. brænder daglig 11¾ Tons Olie med 11 Knobs Fart, medens 35 Tons bruges i en lignende Damper med Oliefyring. Det er derfor ikke saa mærkeligt, at der ved en Olie-tankdampers Stabelaføbning blev udtalt, at det eneste uheldige ved Skibet var, at det ikke var et Skib med

indre Forbrændings-Motorer, da Brændselsregningen til et Motortankskib over en Bank kun er halv saa stor som en Dampers Brændselsregning.

Det samlede Antal tyske Skibe, som Storbritannien har faaet udleveret som Erstatning for Tab i Krigen, er 301, hvori indbefattet Passager- og Fragtdampere, Sejlere og Trawlere, og af disse er solgt 145 Dampere, 4 Sejlskibe og nogle Travlere. Der er endnu ca. 150 Skibe, som ikke er solgt, og Bestemmelserne om, at Skibene kun kan sælges til britiske Undersaatter, staar stadig ved Magt.

Man har set, hvorledes Skibene er faldet i Værdi, et godt Eksempel har man for Damperen »General Lyautey«, der synes at sætte Rekorden. Damperen er paa 9690 Tons Dødvægt, 6366 Br. Tons og er bygget i Sunderland i 1900. I Novbr. 1919 blev den solgt til Frankrig for ca. 250,000 Pd. Strl., og nu skal den sælges ved Auktion i Rotterdam for en Sum, der svarer til 5700 Pd. Strl. Prisdækket hidrør sikkert fra, at saa mange ekstyske Skibe udbydes til Priser, som vilde have været latterlige sidste Sommer. Man har Eksempel paa, at en tidligere tysk Damper paa 12300 Dødvægt Tons med en Fart af 10 $\frac{1}{2}$ Knob og bygget i 1915, blev solgt i Aug. i Fjor for 210,000 Pd. Strl. Nu kan Søsterskibet faas for 80,000 Pd. Strl.; og en Damper paa 9700 Tons Dødvægt, Fart 9 Knob, bygget i Fjor i Tyskland, er solgt for 7 Pd. Strl. 10 sh. pr. Ton Dødvægt.

Dette er vel nok beklageligt for de britiske Redere, som mistede Tonnage under Krigen, og som paa Eftersommeren købte tyske Dampere for at faa den tabte Tonnage erstattet. Britiske Redere var vel ikke tvungne til at købe, men man appellerede til deres Patriotisme, og til Gengæld har de nu faaet Skibe, som ikke er en Trediedel værd af det, de købte dem for. Den britiske Reder, som købte den 12300 Tons Damper, tabte 130,000 Pd. Strl., og et Rederi, som købte flere ekstyske Skibe, der tidligst blev budt ud, har — naar de nuværende Priser lægges til Grund — tabt over 1 Mill. Pd. Strl., hvilket maa mærkes paa Reservefondet eller paa Fortjenesten.

Den svenske Panserkrydser »Fylgia« havde under sit Ophold i Marseille nu i Foraaret arrangeret en Udstilling om Bord af svenske Industriartikler, som Byens Myndigheder og Handelsstand blev indbudt til at tage i Øjesyn. Dette svenske Initiativ skal efterlignes i Frankrig, idet den franske Regering efter Forlydende har besluttet at udsende en Krydser, medførende en lignende Udstilling af Varer til Sydamerika.

»Fylgia« har været flere Steder i Middelhavet i Vinter, og midt i Marts var man i Barcelona, hvor Skibet blev gæstfrit modtaget af de spanske Myndigheder og den skandinaviske Koloni. Paa Byens største Kinematograf fandt en vellykket Forevisning Sted af de medbragte Industriefilm.

Marin.

MODERNE MOTORBAADE

Under Krigen gjorde de lynsnare Motorbaade megen Nytte, maaske særlig de 40 og 50 Fods Kystmotorbaade, der var armeret med en Torpedo og havde høj Fart. Det er maaske uheldigt, at man ikke under Krigen naaede at faa en større Klasse prøvet, som var projekteret. En Baad af denne større Type er nu bygget og har holdt Prøvetur paa Themsen. Den er bygget hos Thornycroft og er 70 Fod lang. Paa Prøveturen opnaaedes 41 Knob, og maaske kan man naa op til 45 Knob med fuld Last.

Dette er jo et helt godt Resultat med et søgaaende Fartøj, der kan taale alt, undtagen de haardeste Storme. For at naa en saa høj Fart anvendes 2 Motorer, hvor paa 800 H. K. og med 1200 a 1300 Omdrejninger pr. Minut.

Baaden styres fra en Cockpit midtskibs, og en almindelig Telegraf til Maskinen findes hos Rorgænger. Baaden har Radiotelegraf, og hele Besætningen bestaar af 6 Mænd, hvoraf 2 Navigatorer, 3 Maskinister og 1 Radiotelegrafist.

Denne Type kan muligvis yderligere udvikles; man stræber i Storbritannien hen mod Motor-Torpedobaade, og sikkert vil et større Fartøj af samme Type blive bygget.

S—r.

DA HOLLÆNDERNE HJALP OS 1658—1660.

EN HISTORISK FREMSTILLING AF SOGNEPRÆST H. D. LIND.

(Fortsat.)

Tegninger af Henning Schiøler.

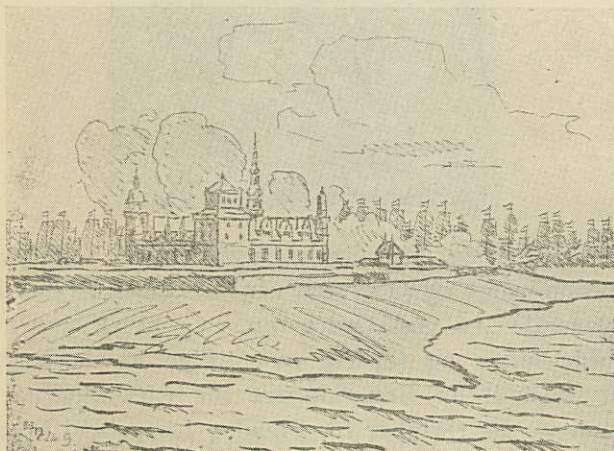
De yngre Prins maatte efter dette Uheld flygte til Horsens Fjord. Eskadren, som Wassenaer efter „Koncerten“s Bydende havde kaldt hjem, maa dog ogsaa have medvirket ved det nye Overgangsforsøg den 25. Juni, som ganske mislykkedes. For at forberede et nyt Forsøg sendtes de Kønigk med sin Eskadre til Jyllands Østkyst for at samle Baade til Troppetransporten, men en svensk Eskadre paa 7 Fregatter under Kaptajn Owen Cox angreb ham ved Ebeltoft 23. Juli med den Virkning, at et Skib (Magd van Enckhuysen) sprang i Luften og at 4, deriblandt Monnickendam, som var traadt i Deuticums Sted, blev erobrede og førte til Landskrona; ligeledes opbrændtes 30 Skuder i Aarhus Havn. Senere søgte Hollænderne ved Dykkere at bringe Enckhuysens Kanoner, Ankere etc. op fra Havbunden; ogsaa i vore Dage har man opfisket en Metalkanon, endog med fuld Krudtladning, fra dette Vrag.

Trods Skuffelsen, som Hollænderne havde beredt Landet, vedblev de danske Skibe en Tid lang at følge Wassenaer, men Kongen fastholdt sit Ønske om at bringe København Undsætning af Tropper i den Grad, at han paabød Henrik Bjelke at

assistere derved med de danske Skibe alene, hvis Hollænderne ikke vilde bekvemme sig til at yde Hjælp. Wassenaer erklærede, at han var nødt til at parere Generalstaternes Ordre, men hvis disse kunde blive ændrede, var han villig til Kongens Tjeneste. Dertil var der dog ikke megen Udsigt, da en ny vedtaget, tredje Koncert af 25. Juli foreskrev en haardere Behandling af den Magt, der ikke vilde indgaa nogen Fred, hvilket Frederik III lige saa lidt som Svenskekongen hidtil havde villet. Da Henrik Bjelke og Otto Krag 8. Avgust besøgte Wassenaer, fremkom denne med en imødekommende Udtalelse om, at han gerne vilde gaa til Sejls; dog nærede han Betæneligheder, hvis han skulde agere mod de Svenske, da hans Flaade af forskellige Aarsager var saa svækket, at han kun havde 25 Skibe til sin Raadighed, hvorimod de Svenske kunde let stille langt større Magt paa Benene; dog, føjede han til, „vi vil haabe, at den gode Gud ligesom tidligere vil være paa vor Side, om det end ikke kommer ham belejligt alle Dage at gøre Mirakler i Favør af os arme elendige Syndere“. For at styrke sin Flaade vilde han beholde Ruyters, der da laa mellem Møen og Stævns, i Sigte som en

Reserve. — Nogen Aktivitet udfoldede Hollænderne dog ved denne Tid, idet de erobrede et svensk Krigsskib Kong David, 40 K.; dets Kaptajn Johan Niels-son Krabat blev af sin Øvrighed dømt til Døden for sit Forhold ved denne Lejlighed.

13. August gik Wassenaer altsaa under Sejl fra København, men hans Togt blev aldeles blottet for egentlige Krigsbegivenheder. 18. August ligger han ved Femern og resolverer, at han selv skal konvojere gennem Kattegat, medens Ruyter skal afgaa til København; sidstnævnte tager Afsked med ham 23. August og afsejler. Fire Dage efter følger Wassenaer hans Eksempel og søger nordpaa gennem Store Bælt. 5. September har han naaet Aalborg og vender derpaa atter tilbage, saa at han 25. September er ved Samsø. Her vil han gerne gøre noget til Kongens Tjeneste og laaner Henrik Bjelke nogle Galioter og Folk til at gøre Landgang med paa denne Ø, som nogle Svenske har besat; efter en Uges Forløb kommer Bjelke igen, men om Udfaldet af hans Togt berettes intet; dog bliver en svensk Skøjte med 30 Mands Besætning taget. 4. Oktober er Wassenaer tilbage ved Femern. — Men dermed var hans Krigerfærd til Bedste for Danmark væsentlig til Ende, da Generalstaterne, nærmest af økonomiske Grunde, havde kaldt ham og hans Flaade hjem. 6. Oktober kommer Ruyters Flaade i Sigt paa dens Fart fra København til Kiel; næste Dag tager Ruyter Afsked med Wassenaer; ogsaa Henrik Bjelke byder ham Farvel, og fra nu af forlader de 3 danske Skibe hans Flaade for at slutte sig til Ruyters, der afsejler 9. Oktober. Samme Dag letter Wassenaer ogsaa og er 11. Oktober i København for at paaskynde Losningen af det Brænde til Kongen, som de hollandske Skibe havde hidbragt fra Jylland; det trak længere ud end ventet, og Afrejsen, der skete ret pludselig, hindrede den fuldstændige Losning, saa at det blev lagt Admiralen til Last, at noget af Brændet førtes med til Holland. Fik han under al denne Travlhed Stunder til at tage Afsked med Kongen? Vinden havde i nogen Tid været ugunstig for Hjemrejsen, men man

Flaaden passerer Kronborg.

resolverede 22. Oktober, at man rolig vilde vente paa Medbør. Denne viste sig uventet hurtig; allerede næste Dag kunde man gaa under Sejl. Wassenaer tog Afsked med København med 13 Skud, som besvaredes med 3, det danske Løsen; en engelsk Fregat, som laa paa Reden, hilste med 7 og fik 5 til Svar. Da Hollænderne passerede Helsingborg, begyndte de Svenske straks at skyde med Skarpt, men fik et helt Lag til Gengæld; Kronborg skød kun et Skud, men belært af den Lektion, Helsingborg havde faaet, hørte Slottet op med det samme. 23. Oktober var Flaaden allerede næsten ude af Kattegat og 3. November paa Reden ved Helvoetsluys; om Aftenen gjorde en Præst Takkeprædiken for den vellykkede Rejse. Næste Dag rejste Wassenaer til Haag.

Ikke alene i Danmark, men ogsaa i Nederlandene havde der været Misfornøjelse med hans Flaadeførelse paa det nu afsluttede Togt, og dette Mishag havde mod Slutningen været i stadig Stigen. Næste Aar skete der da ogsaa en Undersøgelse af hans Forhold i de danske Farvande. Resultatet heraf standsede ham dog ikke paa hans Krigerbane. Men i Slaget 13. Juni 1665 ved Lowestoff mellem England og Nederlandene sprang hans gamle Admiralskib d'Endracht i Luften, og han selv fandt saaledes Heltedøden.

Paa Grund af hans store Fortjenester af Danmarks Redning fra den overhængende Fare bør hans Minde holdes højt i Ære. Ogsaa Frederik III vilde vise ham sin Taknemmelighed ved Løfte om en Hædersgave paa 12000 Dlr. en Gang for alle og om en aarlig Pension paa 1200 Dlr. Men de følgende Tidens trykkende Pengemangel bevirkede, at Løftet ikke kunde blive indfriet i mange Aar; først 1732 afgjordes den hele Gæld, der var løbet op til store Summer, ved en Udbetaling til Wassenaers dalevende Efterkommere af 24000 Dlr., ligeledes en Gang for alle.

Uagtet Kong Karl Gustaf ikke havde antaget Freden, blev han dog ikke, saaledes som Stormagterne jo havde besluttet det, behandlet som Fredens Fjende; men paa den anden Side var Generalstaternes Velvilje mod Danmark atter i Stigen; de ydede det forarmede Land de fornødne Pengelaan; de erklærede at ville undsætte det trængende København med store Kvantiteter af forskellige Levnedsmidler og af Brændsel, — en Undsætning, som den svenske Orlogsflaade senere laa paa Lur efter i Sundet, dog uden nogen som helst Udbytte, — og endelig blev der 24. August endog givet Ordre til, at den hollandske Flaade skulde gøre Sverrig direkte Afbræk. Det blev Ruyter, hvem det tilfaldt at udføre denne Befaling. Han gjorde det med Fornøjelse; otte Dage forinden havde han skrevet: „Gud give, at vi endelig en Gang maatte faa at vide, hvad vi turde gøre; for det er meget fortrædeligt for mig

og alle ærlige Mænd, der vil tjene vort kære Fædreland, at ligge saa længe uvirksom med saa konsiderabel en Magt“. Som vi ovenfor har seet, skiltes han 23. Avgust fra Wassenaer ved Femern, og tre Dage efter kom han for København med sin Flaade. Her i Sundet kunde han nu røre sig friere, da Montagu netop samme Dag var afsejlet med sin Flaade, idet han kun efterlod 2 Fregatter; Grundet

til Hjemreisen var Sygdom om Bord, som det hed sig; men i Virkeligheden ønskede Montagu at være hjemme ved de forestaaende politiske Forandringer dér; i øvrigt havde han for nogen Tid siden vist de Danske den Venlighed at bortjage nogle svenske Orlogsmænd, som under Hollændernes Fraværelse paa ny vilde blokere København. 27. Avgust lød Ruyters Ordre paa, at han ved Kronborg skulde gøre svenske mistænkelige Foranstaltninger alt tænkeligt Afbræk. Næste Dag ser han 18 svenske Skibe ligge udenfor Landskrona, hvorfor han beslutter at afskære dem fra Havnen dér; men inden han kom dem nær, var de allerede smuttet ind, og en stiv Østenvind hindrede ham i at følge efter dem. Næste Dag igen sejlede Størstedelen af hans Skibe til Kronborg, medens en Eskadre holdt Vagt udenfor Landskrona; det var jo nødvendigt at være forsigtig i sin Færd, da man havde med en meget „subtil“ Fjende at gøre. Et Skibsraad overvejede Forslaget om at besætte Skaanes Kyst, hvorefter velbemandede Baade skærmyslede med svensk Rytteri paa Kysten. Endnu 10. September beordres han til fremdeles at alarmere de Svenske og beskyde baade Helsingør og Helsingborg det mest mulige. Et Par Dage efter gør han dernæst Forsøg paa med alle sine Skibe og med Brandere at angribe de svenske Skibe ved Kronborg, men Nordenvinden, der gik over til Storm, og Nordenstrøm hindrede Udførelsen af Planen. Derpaa blev han kaldet til København, hvor han ankom med Flaaden 23. Septbr.

Han skulde nemlig medvirke ved et større Foretagende end det, han hidtil havde haft mellem Hæn-

der. Netop 23. September vedtog Generalstaterne, at deres Flaade og Tropper skulde med al Kraft agere mod Kongen af Sverrig og ikke afholde sig et Øjeblik derfra, førend han var gaaet ind paa den foreslaaede Fred. Ved denne Resolution godkendtes det Krigsforetagende, som længe havde været planlagt og gentagne Gange var blevet forsøgt at bringe i Udførelse, nemlig Fyns Erobring. Feltmarskal Hans Schack skulde lede Ekspeditionen og Ruyter yde den aldeles uundværlige maritime Hjælp dertil, ligesom ogsaa de 40 hollandske Kompagnier under Killegrew udgjorde en vigtig Del af Togtets Landgangstropper. 1. Oktober gik Ruyter under Sejl med omtrent 116 Skibe-, nemlig 40 Krigsskibe og en stor Transportflotille; næste Dag var han ud for Lybek og kunde ikke sejle videre, da, som han skriver, Efteraarsvejret var slemt for de arme Folk i de smaa Fartøjer, der ikke var forsynede med Proviant. Han laa derpaa flere Dage ved Femern, hindret af Storm, traf sammen med Wassenaer, tog for sidste Gang Afsked med ham og fulgtes videre paa sin Vej af Henrik Bjelke og de danske Skibe. Først 12. Oktober havde han naaet Bestemmelsesstedet, Bugten ved Kiel, og laa udfor „Skansen“ (Frederiksort); 6 Dage efter lagde han længere ind til Byen. Her prøvede han at rejse et Laan, men da Pengemændene forlangte mere end 40 pCt. aarlig, blev ingen Forretning gjort. 19. Oktober opfordrer han Schack til at fremskynde Indskibningea af Tropper; og efter flere Opsættelser gaar Ruyter selv under Sejl med 100 Skibe i alt og lader Viceadmiral Helt sammen med 4 Hollændere blive tilbage for at tage

Resten med sig. Af Schack, Ruyter og de hollandske Viceadmiraler og Oberster var der taget Beslutning angaaende „en god Ordre om, paa hvad Manér vi skulde lande og fordele os“, tillige havde Ruyter selv udstedt en Generalordre for Chalupperne og Baadene. 28. Oktober fik Flaaden Langeland i Sigte, hvor de brændende Bavner viste, at Svenskerne var aarvaagne; næste Dag var man ud for Nyborg.

Uagtet det var temmelig sent paa den korte Dag, befalede Schack, at der straks skulde ske et Angreb paa Nyborg Fæstning ved bemandede Baade; men det mislykkedes, da Aftenen kom for tidlig og en stærk Storm blæste op. Landgangsmandskabet, 2000 Mand Soldater og Matroser, „sad hele Natten til ingen Nytte i Baadene, daarlig klædte mod Kulden“; paa Grund af Mørket vidste de ikke, hvor de skulde lande, da ingen af dem var kendt der paa Egnen, og først næste Morgen kom de om Bord igen. Fjendens Batterier tilføjede ogsaa Orlogsskibene en Del Skade. Ruyter bebrejdede Schack det uheldige Arrangement og skal have lagt sin Harm for Dagen ved at rive Haar ud af sit eget Hoved.

Der blev derpaa taget den Beslutning at angribe et andet Sted. Den danske Aarskaptajn til Søs, Peder Pedersen Kærteminde, sendtes af Sted for at lodde Dybderne ved sin Fødeby's Havn. Efter at have gjort blind Alarm ved Nyborg, for at fastholde Fjenden der, og efterladt 7 Orlogsskibe samme Steds, lagde Flaaden sig 31. Oktober udenfor Kærteminde. Den bestod af 3 Eskadrer, Fortruppen under Henrik Bjelke, som skulde lede Kursen, Hovedflaaden under Ruyter og Evertzoon, hos hvem de hollandske Soldater var om Bord, og Bagtruppen under Schoutbynacht Pieter van Brakel. Naar Bjelke lod sin gule Admiralstander flyve agter og Ruyter sin røde, skulde hele Flaaden ankre op og gøre Baadene klare til Landgangen; naar de danske og hollandske Vimpler vajede paa Skibenes Storraa, skulde Tropperne stige i Baadene, og endelig skulde et Kanonskud være Signalet til, at Angrebet maatte gaa for sig. Der begyndtes først med en Kanonade fra Skibene paa Byen, saa at denne „stod i ét Støv“ af de mange søndrede Tag- og Mursten, og de der værende svenske Ryttere „vidste ikke noget Sted, hvor de kunde bjærge sig“. Da det varede Ruyter for længe, inden selve Landgangen begyndte, drog han om Bord til Henrik Bjelke og opfordrede ham til hurtigst muligt at give Signalet. Bjelke fulgte ogsaa Opfordringen, og alt gik godt, indtil Baadene rørte ved den flakke Grund „et Pistolskud fra Byens Bro“; men i den Stilling blev de saa hæftigt beskudte af Fjenden, at Baadsbesætningerne begyndte trykke sig ved at gaa løs paa Fjenden. Da raabte Ruyter, der, klædt som Matros, var i forreste Række i en Jolle, gentagne Gange paa sin Hollandsk: „Fald an, Manne! fald an!“ — et Raab, som gentoges af andre, og Schack, Killegrew o. fl. sprang i Vandet, efterfulgte af Matroser og Soldater, og gjorde „som herlige Krigsfolk“ et kraftigt Anfald mod de Svenske, der efter en kort Modstand flygtede gennem Kærteminde og sydpaa. Næste Dag kom ogsaa Rytteriet i Land, over 1000 Heste, og Bagagen; ligeledes ved denne Lejlighed udmærkede Ruyter sig ved sin store Aktivitet, hvorved han selv tog Haand med i Arbejdet. 7. November drog Schack af Sted med Trop-

Landgangen ved Kjerteminde.

perne for at søge Fjenden, og Ruyter lod Broen ved Kærteminde over Fjorden bevogte af 130 Matroser, men Storm nødte ham til foreløbig at blive liggende med Flaaden. 12. November skrev Kong Frederik et Takkebrev til ham for hans tapre og mandige Assistentens ved den vellykkede Landgang.

Medens Schack og Ruyter var i Kiel, var der blevet truffet den Bestemmelse (23. og 25. Oktober), at den fungerende danske Schoutbynacht Markvard Rodsteen paa det danske Spes med det hollandske Orlogsskib Rathhuys van Haarlem og 6 Kapere skulde sendes til Lille Bælt for at lette Feltmarskal Ernst Albrecht von Eberstein Overførelsen af Tropper til Fyn paa Vestsiden. I Bæltet laa 3 svenske Krigsskibe; men dem erobrede Rodsteen, saa at Landgangen kunde gaa uhindret for sig, skønt Transportmidlerne kun var ringe. Eberstein, hvis Tropper mest bestod af brandenburgske, østrigske og polske Regimenter i en broget Skare, forenede sig i Odense med Schack, skønt der herskede Jalousi

mellem de to Hærførere; og de forenede Hære leverede derpaa de svenske et Slag 14. November udenfor Nyborg ved Hjulby. I Begyndelsen af Kampen fulgte Heldet de Svenske, men dernæst skete der en Vending til de Danskes Fordel, og hertil bidrog Killegrews Hollændere i en betydelig Grad; de gjorde sig bemærkede ved deres gode Holdning og deres Færdighed i at bruge Musketter og Piker. — Uden-

for Nyborg var de 7 hollandske Orlogsskibe supplerede med 3 andre og havde stadig holdt Svenskerne i Aande med Alarmeringer. Paa Schacks Anmodning gik Ruyter 12. November til Ankers med sin øvrige Flaade ved Knudshoved og lagde sig næste Dag ind i selve Nyborg Fjord. Paa Slagdagen sendte han 3 af sine Skibe længere ind mod Byen, som derpaa den følgende Dag blev beskudt i en fuld Time med den Virkning, at de svenske udsendte en Trompeter og bad om „Kvartér“. Samtidig havde Ruyter angrebet Skansen paa Knudshoved og bortjaget dens Besætning; Admiralen planlagde Oraniefanen paa Volden der og gjorde 2 Kanoner til Bytte. — Byen maatte overgive sig paa Naade og Unaade, og et stort Krigsbytte faldt i Sejrherrenes Hænder. Efter at den „danske“ Hær havde holdt sit Indtog i Byen, blev den som erobret Fæstning overgivet til Plyndring, under hvilken især de polske Tropper vidste at sprede Rædsel om sig. En Undtagelse gjorde ogsaa her Hollænderne, der udviste megen Mandstugt. — Ruyter skriver: „Saaledes er vi nu, Gud være takket, i kun 15 Dage blevet Mester over hele Fyn“. Sejren kunde i Betydning sættes ved Siden af den sejrrikt afslaaede Storm paa København i Februar; den syntes ogsaa at aabne Udsigt til en taalelig Fred. I København fejredes „den lykkelige Viktorie“ ved Takkefest i alle Kirker, hvor Klokker og Basuner lod sig høre, ved Pavkers og Trompeters Lyd fra Rundetaarn og ved de sædvanlige Saluter. Ogsaa i Holland vakte Sejren Glæde; Digterne besang Heltegærringerne, og en Del af Amsterdams Fæstningsværker blev opkaldt efter den Ø, paa hvilken Sejren var vundet.

Men haabede de danske nu, at Sejren skulde danne Indledning til en Række nye Sejrvindinger, maatte de blive skuffede. Særlig satte de deres Haab til Ruyters Foretagsomhed. 16. November havde Admiralen en Sammenkomst i Nyborg med Schack og Bjelke, hvorved vistnok et Angreb paa Sjælland er blevet drøftet; men her erklærede han, at han ikke længere turde hazardere sin Flaade ved at lade den blive liggende ved Nyborg, da den led Mangel paa Proviant. En Storm, som var i Anmarsch, kunde ogsaa minde ham om Farerne ved et Efteraarstøgt. Udsigten til en Sejr, paa Sjælland var unægtelig heller ikke stor; den Hær, de Danske raadede over, vilde sikkert ikke forslaa til at vise sig de svenske Troppestykker paa denne Ø overlegen, tilmed, da de Danskes Handlekraft var betydelig svækket ved de to Hærføreres Uenighed, som ganske kort efter blev aabenbar derved, at Eberstein uden Ordre trak sig tilbage med sin Hær til den jydsk Halvø, hvorfra han var kommet.

18. November letter Ruyter fra Nyborg med 120 Skibe, deriblandt de til Troppetransporten hidtil brugte Fartøjer, og kommer to Dage efter til Lybek, vistnok for at proviantere. Her oplevede han det Æven-

tyr, at de svenske vilde tage ham til Fange ved 500 Mand Soldater, som de udsendte fra Wismar; men da han var blevet varskoet i Forvejen, undgik han Faren. I Begyndelsen af næste Maaned brød han op derfra og var 5. December ved København, hvor den stolte Række Orlogsskibe fyldte Farvandet fra Tolboddbommen til Dragør.

Han skriver: „Vi var velkomne“, og han fik mange Beviser derpaa. Kongen lod ham hente fra Dragør med sin Vogn og gav ham Audiens, under hvilken Majestæten ytrede sin Glæde over hans Ankomst. Derpaa var han med sine Viceadmiraler 7. December til Kongens Taffel; Gæsterne blev fortræffeligt underholdte og havde stor Fornøjelse af at være sammen med Kongen og hans Rigsraader. 3 Dage efter overbragte Rigsadmiralen ham fra Kongen en smuk Guldkæde med en prægtig Medalje i; paa den ene Side af denne saas Kongens Billede, omgivet af 42 Diamanter, paa den anden var et Orlogsskib fremstillet; nedenunder hang en skøn Perle; det hele vurderedes til nogle Tusind Daler. Da Ruyter senere takkede for Gaven, svarede Kongen: „Jeg véd, i den Tilstand jeg er, ikke andet at give ham.“ 2. Januar i det nye Aar var Kongen og forskellige Ambassadører som Gæster om Bord hos Ruyter, som stod, saa længe Maaltidet varede, selv for Borde og opvartede Herskaberne, der alle var „helt glade“. En Uge efter var Obersterne fra den hollandske Landmilits til Taffels. I Februar viste Kongen Admiralen Kunstammeret og alle de skønne Rariteter, som dér fandtes, bl. a. et Skib, 3 Fod langt (det er Modellen til Norske Løve, som nu findes paa Rosenborg), „det var helt gjort af Elfenben og Sølv; Master, Sejl, Ankere, Kanoner og alt andet var net og vel udført, saa at det var en Lyst at se derpaa“.

(Fortsættes).